सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २८ मार्च २००५

अधिसूचना

भारताचे संविधान.

क्रमांक एसआरव्ही. २०००/प्र.क्र. (१७/२०००)/बारा.— भारताचे संविधानातील अनुच्छेद ३०९ च्या परंतुकाद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे शासकीय विभागातील गट-अ, ब, क आणि ड मधील पदांच्या सेवा प्रवेशासाठी एक आवश्यक अर्हता म्हणून लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापन विहित करणारे पुढील नियम करीत आहेत :—

१. **संक्षिप्त नाव.**—या नियमांना, महाराष्ट्र नागरी सेवा (लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापन) नियम, २००५, असे म्हणावे.

२. **व्याख्या.**—या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(क) " प्रतिज्ञापन " याचा अर्थ, शासकीय सेवेसाठी अर्ज करणाऱ्या उमेदवाराने द्यावयाचे प्रतिज्ञापन, असा आहे ;

(ख) " शासन " याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन असा आहे ;

(ग) " सेवा " याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासनाच्या नियंत्रणाखालील नागरी सेवा किंवा इतर कोणतीही सेवा, असा आहे ;

(घ) " लहान कुटुंब " याचा अर्थ, दोन मुले यांसह पत्नी व पती असा आहे ;

स्पष्टीकरण.----या खंडाच्या प्रयोजनार्थ,—

(एक) एखाद्या जोडप्यास हे नियम अंमलात येण्याच्या दिनांकाला किंवा त्यानंतर केवळ एकच मूल असेल त्याबाबतीत, नंतरच्या एकाच प्रसूतीत जन्मलेल्या कोणत्याही एकापेक्षा अधिक मुलांना एकच अपत्य म्हणून समजण्यात येईल,

(दोन) " मूल " यामध्ये दत्तक मुलाचा किंवा मुलांचा समावेश होत नाही,

(तीन) या नियमांमध्ये वापरण्यात आलेले परंतु, व्याख्या न केलेल्या शब्द व शब्दप्रयोग यांना महाराष्ट्र नागरी सेवा नियमांमध्ये अनुक्रमे जे अर्थ नेमून दिलेले असतील, तेच अर्थ असतील.

३. **लहान कुटुंबाच्या प्रतिज्ञापनाची आवश्यकता.**—शासकीय सेवेतील गट अ, ब, क किंवा ड मधील पद भरतीचे विनियमन करण्याच्या बाबतीत करण्यात आलेले कोणतेही नियम किंवा आदेश किंवा विलेख किंवा त्याबाबत करण्यात आलेले इतर कोणतेही आदेश किंवा विलेख यांमध्ये काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापन ही, कोणत्याही शासकीय सेवेतील गट-अ, गट-ब, गट-क किंवा गट-ड मधील पदाच्या नियुक्तीसाठी एक अतिरिक्त अत्यावश्यक अट असेल :

परंतु, हे नियम अंमलात येण्याच्या दिनांकास दोनापेक्षा अधिक मुले असणाऱ्या व्यक्तीस, अशा अंमलबजावणीच्या दिनांकास असलेल्या तिच्या मुलांच्या संख्येत जोपर्यंत वाढ होत नाही तोपर्यंत या खंडाखाली, नियुक्तीसाठी अनर्ह ठरविण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, हे नियम अंमलात येण्याच्या दिनांकापासून एका वर्षाच्या कालावधीत एकाच प्रसूतीमध्ये जन्मलेले मूल किंवा एकापेक्षा अधिक मुले या खंडात नमूद केलेल्या अनर्हतेच्या प्रत्योजनासाठी विचारात घेण्यात येणार नाही,

४. **प्रतिज्ञापन सादर करणे.**—शासकीय सेवेतील गट अ, ब, क किंवा ड मधील कोणत्याही पदासाठी अर्ज करण्याची इच्छा असलेली कोणतीही व्यक्ती, अर्जासोबत या नियमांतील नमुना " अ " मधील प्रतिज्ञापन सादर करील,

५. **नियम लागू नसणे.**—जेथे निवड प्रक्रिया हे नियम अमलात येण्याच्या दिनांकापूर्वीच सुरू झाली असेल त्याबाबतीत हे नियम लागू करण्यात येणार नाहीत.

६. **या नियमांच्या तरतुदी शिथिल करण्याचा अधिकार.**—या नियमांमध्ये काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, शासनास, न्याय्य आणि संयुक्तिक वाटेल अशा परिस्थितीत आणि अशा रितीने शिथिलतेची कारणे लेखी नोंदवून या नियमातील कोणत्याही तरतुदी शिथिल करता येतील.

प्रतिज्ञापन

नमुना-" अ "

(नियम ४ पहा)

मी, श्री./श्रीमती/कुमारी .... ,

श्री. .... यांचा/यांची मुलगा/मुलगी/पत्नी,

वय .... वर्षे, राहणार ....

यांद्वारे पुढील प्रमाणे असे जाहीर करतो/करते की,

(१) मी .... या पदासाठी माझा अर्ज दाखल केलेला आहे.

(२) आज रोजी मला .... (संख्या) इतकी हयात मुले आहेत. त्यापैकी दिनांक .... यानंतर जन्माला आलेल्या मुलांची संख्या .... आहे. (असल्यास, जन्मदिनांक नमूद करावा.)

(३) हयात असलेल्या मुलांची संख्या दोनपेक्षा अधिक असेल तर दिनांक .... नंतर जन्माला आलेल्या, मुलामुळे या पदासाठी मी अनर्ह ठरविण्यास पात्र होईल याची मला जाणीव आहे.

ठिकाण :

दिनांक : (सही)

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

प्र. कृ. लोखंडे,

शासनाचे उप सचिव.

क्रमांक एसआरव्ही. २०००/प्र.क्र. (१७/२०००)/बारा,

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,

दिनांक २८ मार्च २००५.

प्रति—

राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,

मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,

उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,

सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मुख्य सचिव,

सर्व मंत्रालयीन विभागांचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,

सर्व मंत्रालयीन विभाग

*प्रबंधक, मूळ शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,

*प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,

*प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,

*सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,

*सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा), मुंबई,

*सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानपरिषद), मुंबई,

*राज्य निवडणूक आयुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,

*महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई,

*महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई,

*महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर,

*महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व परीक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर,

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई, (२ प्रती प्रसिद्धीकरिता)

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,

सर्व विभागीय आयुक्त,

सर्व जिल्हाधिकारी,

सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,

निरनिराळ्या मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,

सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,

निवड नस्ती.

---

*पत्राने.

बा. बा. नारायणकर,
शासनाचे अवर सचिव.

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 28th March 2005.

NOTIFICATION

CONSTITUTION OF INDIA.

No. SRV. 2000/CR (17/2000)/XII.—In exercise of the powers conferred by the proviso to the article 309 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules prescribing declaration of the small family as one of the essential qualification for recruitment to Group A, B, C and D posts in Government Department, namely :—

1. *Short title*.—These rules, may be called the Maharashtra Civil Services (Declaration of Small Family) Rules, 2005.

2. *Definitions*.—In these rules, unless the context otherwise requires ,—

(*a*) " Declaration " means a declaration to be given by the candidate applying for Government service ;

(*b*) " Government " means the Government of Maharashtra;

(*c*) " Service " means Civil Service or any other service under Government of Maharashtra ;

(*d*) " Small family " means wife and husband including two children.

Explanation.—For the purposes of this clause,—

(*i*) Where a couple has only one child on or after the date of such commencement, any number of children born out of a single subsequent delivery shall be deemed to be one entity ;

(*ii*) " Child " dose not include an adopted child or children.

(*iii*) Words and expressions used in these rules but not defined shall have the same meaning respectively assigned to them in the Maharashtra Civil Service Rules.

3. *Necessity of declaration of Small Family*.—Notwithstanding any things contained in any rules or orders or instruments made in that behalf, regulating recruitment to Group A, B, C or D post in Government Service or any other order or instruments made in that behalf, the declaration of Small Family shall be an additional essential requirement for an appointment to Group A, Group B, Group C or Group D post in any Government service :

Provided that, a person having more than two children on the date of commencement of these rules shall not be disqualified for appointment

under these clause so long as the number of children he had on the date of such commencement dose not increase :

Provided further that a child or more than one child born in a single delivery within the period of one year from the date of such a commencement shall not be taken into consideration for the purpose of disqualification mentioned in this clause.

4. *Submission of declaration.*—A person who desires to apply for any post in Group A, B, C or D in any Government Service shall submit, alongwith the application form, a declaration in FORM ' A ' appended to these rules.

5. *Rules not to apply.*—These rules shall not be made applicable where the selection process was started before the date of commencement of these rules.

6. *Power to Relax the Provisions of these Rules.*—Notwithstanding anything contained in these rules, Government may relax the provisions of any of these rules, under such circumstances in such manner as shall appear it to be just and reasonable and shall record the reasons for any such relaxation.

under these clause so long as the number of children he had on the date of such commencement dose not increase :

Provided further that a child or more than one child born in a single delivery within the period of one year from the date of such a commencement shall not be taken into consideration for the purpose of disqualification mentioned in this clause.

4. *Submission of declaration.*—A person who desires to apply for any post in Group A, B, C or D in any Government Service shall submit, alongwith the application form, a declaration in FORM ' A ' appended to these rules.

5. *Rules not to apply.*—These rules shall not be made applicable where the selection process was started before the date of commencement of these rules.

6. *Power to Relax the Provisions of these Rules.*—Notwithstanding anything contained in these rules, Government may relax the provisions of any of these rules, under such circumstances in such manner as shall appear it to be just and reasonable and shall record the reasons for any such relaxation.

DECLARATION

FORM-A

(*See* Rule 4)

I, Shri/Smt./Kum. ....
son/daughter/wife of Shri ...., aged
.... years, resident of ....
....
do hereby declare as follows :—

1. That I have filled my application for the post of ....

2. I have .... (Number) living children as on today. Out of which No. of children born after.................. is .... (mention dates of birth, if any).

3. I am aware that, if any total number of living children are more than two due to the children born after..., I am liable to be disqualified for the same post.

Place :

Date : (Signature)

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

P. K. LOKHANDE,
Deputy Secretary to Government.

No. SRV. 2000/CR (17/2000)/XII,
GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT
Mantralaya, Mumbai 400 032,
Dated the 28th March 2005.

Copy forwarded with compliments to—

The Secretary to the Governor, Raj Bhavan, Malbar Hill, Mumbai,

The Principal Secretary to the Chief Minister,

The Principal Secretary to the Deputy Chief Minister,

The Private Secretary to all Ministers/State Ministers,

The Chief Secretary,

All Additional Chief Secretaries/Principal Secretaries/ Secretaries of Mantralaya Departments.

All Mantralaya Departments,

Registrar, High Court (Original Side), Mumbai,

The Registrar High Court (Appellate Side), Mumbai,

The Registrar Office of the Loka Ayukta and Upa-Loka Ayukta, Mumbai,

The Secretary, Maharashtra Public Service Commission, Mumbai,

*The Principal Secretary, Maharashtra Legislature Assembly, Mumbai,

*The Principal Secretary, Maharashtra Legislature Council, Mumbai,

*The State Election Commissioner, Election Commission Office, New Administrative Bldg., Mumbai,

*Accountant General, Maharashtra-1 (Account & Examination), Maharashtra, Mumbai,

*Accountant General, Maharashtra-1 (Account & Treasury), Maharashtra, Mumbai,

*Accountant General, Maharashtra-2 (Account & Examination), Maharashtra, Nagpur,

*Accountant General, Maharashtra-2 (Account & Treasury), Maharashtra, Nagpur,

Director General of Information and Public Relations, Mumbai (2 copies for publicity),

Pay and Accounts Officer, Mumbai,

Resident Audit Officer, Mumbai,

All Divisional Commissioners,

All Collectors,

All Chief Executive Officers of Zilla Parishads,

All District Treasury Officers,

Heads of Departments and Heads of Offices under the All Departments of Mantralaya.

All Desks of General Administration Department,

Select File,

*By Letter.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

B. B. NARAYANKAR,
Under Secretary to Government.